

Byla jsem na jedněch konstelacích a lektor mně tam nechal jen tzv. "v obraze" a já byla celá zmatená a vyčerpaná a nic se nevyřešilo. Jak je to s tzv. "necháváním v obraze" a ukončováním konstelace?

Dle mé zkušenosti, není rozhodně dobré nenechávat lidi jen tak zmatené v obraze, protože se takto často jedná jen o retraumatizaci, která není konstruktivní, což bohužel dělá mnoho lektorů, kteří nepracují s traumatem a jeho působením a tento způsob jim poskytuje alibi pro svoji úzkostnou potřebu si zachovat kontrolu nad děním v konstelaci a svou dominanci. Je to dávno překonaný způsob práce pocházející z ranných časů konstelační práce, kdy se ještě nic nevědělo o působení traumatu v systémech.

Tím ovšem neříkám, že každá konstelace má mít jasné řešení, vše objasnit a ukázat a skončit šťastným koncem, kdy si všichni padnou do náručí a cítíme jen pozitivní pocity. Snaha dovést konstelace do šťastného konce je ještě víc, než nechat klienta zmateného v obraze, protože to má pořád pravděpodobnost 50/50, že mu něco dojde časem a proces se usadí, kdežto v případě vytvoření hezké iluze, je už zkáza dokonána.

Je zapotřebí vždy srozumitelně ošetřit nebo alespoň nasměřovat vyjevované traumatické strategie a procesy i v případě, že nejde s konstelací více pohnout a najít příčinu, přesnou dynamiku, odkrýt tajemství a nebo alespoň přiznat svou bezradnost a ukončit konstelaci vhodnou afirmací pro další vývoj v řešeném tématu. Tato varianta je vždy možná a přitom bezpečná.

Nechávání v obraze má smysl, pokud je vytvořena nová vnitřní struktura a klient se orientuje ve vyjevených procesech, cítí nějaký konstruktivní vnitřní pohyb, motivaci, směr další práce. Řeči o tom, že klient nemusí konstelaci vůbec rozumět (a rozumem kontrolovat) a že ona přesto způsobí změnu, jsou neodpovědné alibistické výmluvy a útoky, silně retraumatizující naše dětské zraněné části, fixující v lidech navíc startegii posunů v životě na způsob ruské rulety, skoku do neznáma. Pravda je, že skutečně nějaké změny vždy způsobí (a mohou vypadat na první pohled i pozitivně), ale je otázka, která naše vnitřní identita pak řídí tyto vyvolané procesy a protože trauma a jeho obrana jsou nejsilnější a nejhrubější energie v nás (a díky tomu jsme ještě nevymřeli), tak je odpověď většinou jasná. Tedy proces usazení obrazu po konstelaci bude řídit nějaká traumatická obranná či kompenzační identita a retraumatizační strategie.

Dnes už vidím jasně, že bez porozumění traumatickým dějům, je velmi rizikové pracovat s jakoukoliv metodou, včetně rodinných konstelací. Což neznamená, že nemůže klient cítit po

konstelaci někdy zmatek a bolest, ale vždy hledáme maximální propojení do reality, zavnímání směru vedoucího ke změně, základního porozumění traumatické strategie a jejího vlivu na systém a téma klienta, vytváříme orientaci v jeho vnitřních identitách a novou vnitřní strukturu a způsob vnímání ... to je velmi důležité pro další rozvoj či léčení pak může obraz působit konstruktivně a efektivně, i když ho budou provázet nepříjemné pocity a určitý zmatek, jinak je to jen loterie, zda to vyjde či nevyjde, resp. jakým způsobem to vyjde, protože jedna destruktivní strategie může být nahrazena jen jinou.

Nechávání klienta jen tak v obraze, bez vytvoření určité zmíněné struktury, může být tedy velmi rizikové, ale děje se bohužel velmi často, stejně nebezpečné je však dovést klienta za každou cenu k příjemným tzv. pozitivním pocitům, což je často jen nebezpečnou zastírací traumatickou obrannou strategií, která skutečné jádro problému jen potlačí hlouběji nebo přelepí "ozdobou se smajlíkem", což je bohužel také velmi vyhledávaná retraumatizační strategie, já to nazývám lidověji řečeno, "hovno s mašličkou". Lidé touží nahradit "negativní" pocit nějakým "pozitivním", protože netuší, že v určitou chvíli, je pro ně tím nejpozitivnějším právě ten "negativní" pocit, který se snaží svou aktivitou vytvořit prostor pro trvalý pozitivní stav :-)

Nejnebezpečnější formou nechání klienta v obraze však je, postavit ho do ideálního tvaru-postavení konstelace podle nějakých teretických znalostí a přesvědčení lektora či společných deficitních přání lektora, klienta či všech účastníků konstelace, kdy se pohybuje se zástupci v konstelaci jako s figurkami na šachovnici, bez toho, že by se do tohoto postavení pradic dostali sami, a potom říct "a takhle si to vem". Mnohem konstruktivnější je nedělat změny v postavení žádné a jen přijmout realitu takovou, jaká doopravdy je a teprve pak někdy později hledat cestu k "pozitivnějším" vizím.